

RAPPORT

FRITIDSAKTIVITETER, -TILBUD OG MØTEPLASSER

fra elever ved 4. trinn til 3. VGS i Nesbyen

Foto: Lars Storheim

18.6.2024

Tor-Even Lysfjord, kulturleder

Magnhild Medgard Skår, folkehelserådgiver

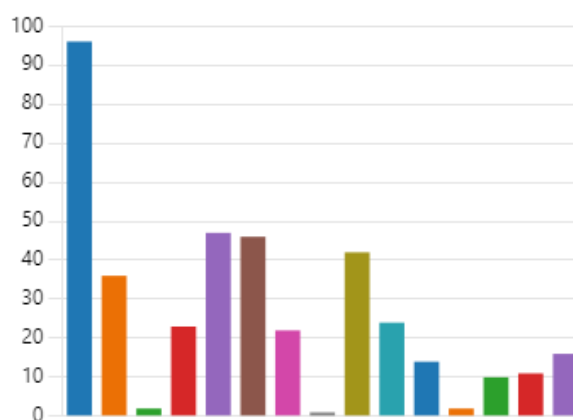
214 svar fra totalt fra elever ved 4. trinn til 3. VGS bosatt i Nesbyen kommune:

4.-7. klasse: 98 svar, 8.-10. klasse: 93 svar, VGS: 23 svar – 56 % jenter og 44 % gutter

ORGANISERTE FRITIDSAKTIVITETER I NESBYEN

Nå for tiden deltar 69 % av elevene (147 elever) på organiserte fritidsaktiviteter etter skoletid. Det er aktivitetene idrett (96), juniorklubb (47), ungdomsklubb (46), åpen hall (42) og kulturskole (36) som flest deltar på.

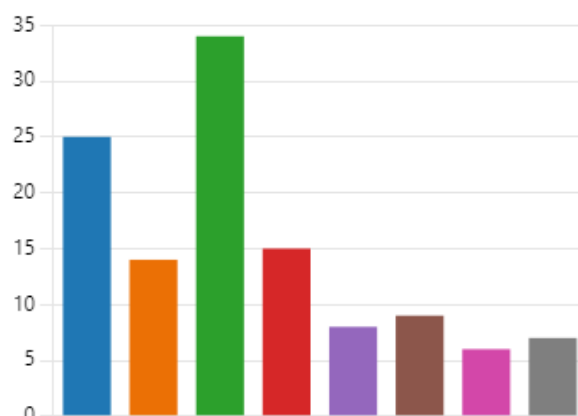
● Idrett (håndball, fotball, langren...	96
● Kulturskole/ (musikk og dans)	36
● Folkemusikk/folkedans	2
● Skolekorps/hornmusikk/band	23
● Juniorklubb	47
● Ungdomsklubb	46
● Tech-verksted	22
● Mekke-verksted (motorklubb)	1
● Åpen hall	42
● 4H	24
● Barnas turlag	14
● Ung husflid	2
● Skyting	10
● Ridning	11
● Annet	16

31 % av elevene (66 elever) deltar ikke på noen organiserte fritidsaktiviteter nå for tiden.

Hovedgrunnen som oppgis for ikke å delta på fritidsaktiviteter er at de ikke liker noen av de organiserte fritidsaktivitetene man kan delta på (34), de har ikke lyst (25), skolearbeidet prioriteres/tar for mye tid (15) eller at ingen av vennene deres deltar på fritidsaktiviteter (14). Økonomi er det få av elevene (6) som trekker frem som årsak til at de ikke deltar på organiserte fritidsaktiviteter.

● Har ikke lyst	25
● Ingen av vennene mine deltar i ...	14
● Jeg liker ingen av de organisert...	34
● Skolarbeidet tar mye tid og jeg ...	15
● Kolliderer med andre aktiviteter ...	8
● Vanskelig med transport til aktiv...	9
● Aktiviteten(e) koster for mye	6
● Annet	7

FRITIDSTILBUD BARN OG UNGE SAVNER I NESBYEN

På et åpent spørsmål om barn og ungdom savner fritidsaktiviteter og aktivitetstilbud i egen kommune svarer 31 % (66 elever) «ja». De aktivitetene som flest trekker fram at de savner er tilbud om trening for basketball (9), volleyball (7) og boksing/kickboksing (4). I tillegg er det en del som trekker frem at de savner et sted der de kan være og henge etter skoletid.

Av de 34 elevene som svarte at de *ikke liker noen av de organiserte fritidsaktivitetene i Nesbyen*, er det flest som savner et tilbud om volleyball (4), basketball (3), kickboxing/boksing (2), i tillegg er det enkeltpersoner som savner sted for ungdom, innebandy, badminton, god skøytebane, art club, turn, violin/cello, sjakk, ballett, motorsport og flere møteplasser.

Av alle som savner tilbud i Nesbyen nevnes også skiskyting, bowling, klatring, trampolinepark, kino, skatepark, e-sport, slåball-lag, teqball, tegne- og malekurs, tennis og kunne bruke treningsrommet i idrettshallen uten voksne tilstede.

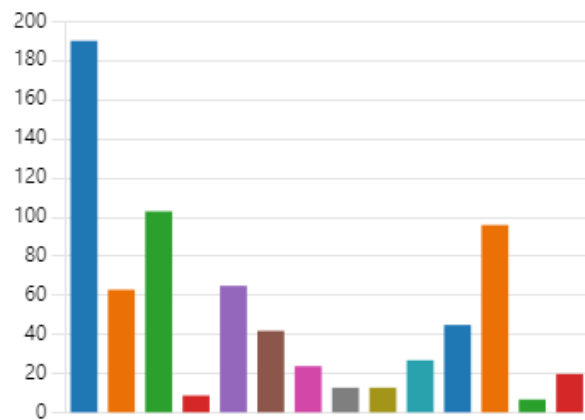
I hovedsak etterspørres treningsmuligheter innen flere idrettsgrener som volleyball, basketball og kickboksing, og det er et visst behov for uformelle møteplasser etter skoletid. Ved å etablere noen av idrettsaktivitetene som etterspørres kan man nå barn og unge som i dag ikke finner sin plass i noen av aktivitetene i Nesbyen.

EGENORGANISERTE FRITIDSAKTIVITETER I NESBYEN

Av egenorganiserte aktiviteter elevene deltar på etter skoletid er det å være sammen med venner noe de aller fleste trekker frem (190). Deretter er skikjøring i alpinsenteret (103), gaming (96), styrketrening/annen trening (65), ballspill (63), bading (45) og terrengsykling/pumptrack/sykling (42) populært blant mange.

Svarene gir en pekepinn om at uformelle møteplasser/steder å være hvor man kan være med venner er viktig for mange. Samtidig er det mange som holder på med aktiviteter, så det bør legges til rette for lavterskeltilbud. Barn og unge oppgir at alpinsenteret er mer populært enn gaming, noe som viser hvor viktig tilbudet om gratis sesongkort som Nesfjellet gir til alle i barneskolen har vært for barna i Nesbyen. En dialog med Nesfjellet om muligheten til å inkludere ungdomsskolen i denne ordningen kan være en mulighet for å inkludere flere ungdommer i denne populære aktiviteten.

● Er sammen med venner	190
● Ballspill i skolegården/idrettspla...	63
● Skikjøring i alpineretret (slalåm...	103
● Musikkverksted/band	9
● Styrketrening/annen trening	65
● Terrengsykling/pumptrack/sykling	42
● Stolpejakten	24
● Frisbeegolf	13
● Skøyter/ishockey	13
● FuniNes/Fun-senteret	27
● Bading (i svømmehallen eller ut...	45
● Gaming	96
● Gjør ikke noe etter skoletid	7
● Annet	20

ORGANISERTE FRITIDSAKTIVITETER UTENFOR NESBYEN

Av alle barn og unge i Nesbyen som svarte på undersøkelsen er det 21 % (45 elever) som deltar på fritidsaktiviteter utenfor egen kommune. De aktivitetene som nevnes at de deltar på er fotball (HFK), ridning, turn, langrenn, skiskyting, svømming, musikk, klatring, hip-hop, volleyball, bilcross, bowling og styrketrening.

De aktivitetene barn og unge deltar på utenfor egen kommune er ikke de samme aktivitetene som barn og unge savner i Nesbyen. Det kan tyde på at de synes det er greit å reise ut av egen kommune for å drive med dette. Mange av disse aktivitetene er det per i dag ikke fasiliteter/anlegg til i Nesbyen.

VENNSKAP OG SOSIALE FELLESSKAP

Ved å delta på organiserte eller egenorganiserte aktiviteter har 65 % (139 elever) opplevd å få nye venner.

På spørsmål om hvor ofte de er sammen med venner på fritiden om sommeren svarer 16 % (35) at de er sammen med venner hver dag, 61 % (130) er med venner flere ganger i uken, 21 % (44) er med venner noen ganger i måneden, og 2 % (5) er aldri med venner på fritiden.

● Hver dag	35
● Flere ganger i uken	130
● Noen ganger i måneden	44
● Aldri	5

For å sammenligne hvor sosiale elevene er på vinterstid kontra sommerstid fikk de det samme spørsmålet som stilt over, om hvor ofte de er sammen med venner på fritiden *om vinteren*. Her svarer 3 % (7 elever) at de er sammen med venner hver dag, 52 % (111) er med venner flere ganger i uken, 41 % (87) er med venner noen ganger i måneden, og 4 % (9) er aldri med venner på fritiden.

● Hver dag	7
● Flere ganger i uken	111
● Noen ganger i måneden	87
● Aldri	9

Det å delta på en eller flere fritidsaktiviteter viser seg å være viktig for sosiale relasjoner, nye vennskap og opplevelsen av at man er en del av et fellesskap. Viktigheten av å delta i en fritidsaktivitet er derfor av betydning utover selve aktiviteten i seg selv.

Det viser seg at barn og unge er mer sosiale med venner på sommerstid enn på vinterstid. Dette kan henge sammen med at det ikke er like mange møteplasser de kan være på vinteren, som på sommeren.

Det er positivt at det er relativt få som oppgir at de ikke har venner å være sammen med. Flere aktiviteter/tilbud og nye møteplasser kan gjøre at enda flere får seg venner/har noen å være sammen med.

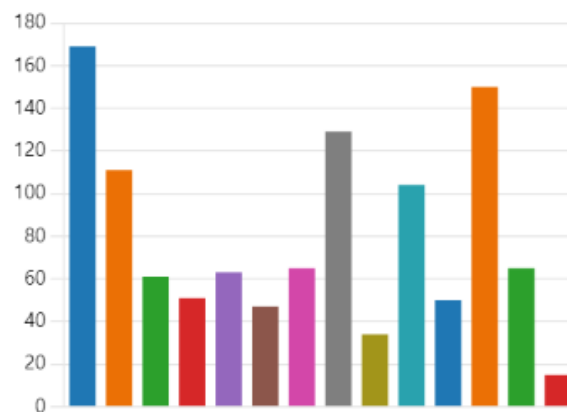
MØTEPLASSER

Stedene barn og unge like å treffe venner hele året er i hovedsak hjemme hos seg selv eller hos venner, i sentrum, på kjøpesenteret og ungdoms-/juniorklubben. Trytetjern, skoleplassen, idrettsplassen og ungdomsbenkene er populære på sommeren og Natten (alpinsenteret) er en populær møteplass på vinteren.

Ungdommen liker å oppholde seg spesielt på kjøpesenteret hele året. Dette er en møteplass hvor det ikke er ønskelig at barn og unge «henger». Det bør derfor jobbes med å finne et alternativ til kjøpesenteret - et alternativ som er i sentrum og har gode/lange åpningstider.

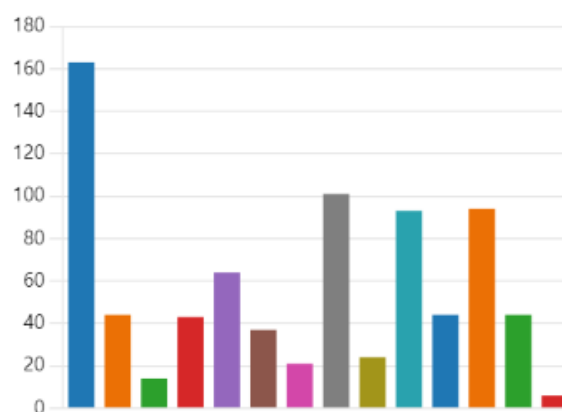
Møteplasser sommer:

Hjemme hos meg selv eller ven...	169
Skoleplassen	111
Idrettsplassen	61
Juniorklubben	51
Ungdomsklubben	63
Biblioteket	47
Ungdomsbenkene	65
Kjøpesenteret	129
Nesbyen gym	34
På Trytetjern	104
På fritidsaktiviteter	50
I sentrum	150
Sosiale medier/møteplasser	65
Annet	15

Møteplasser vinter:

Hjemme hos meg selv eller ven...	163
Skoleplassen	44
Idrettsplassen	14
Juniorklubben	43
Ungdomsklubben	64
Biblioteket	37
Ungdomsbenkene	21
Kjøpesenteret	101
Nesbyen gym	24
På Natten (skibakken)	93
På fritidsaktiviteter	44
I sentrum	94
Sosiale medier/møteplasser	44
Annet	6

MØTEPLASSER BARN OG UNGE SAVNER

På et åpent spørsmål om barn og unge savner steder eller møteplasser der de kan være sammen med venner i Nesbyen svarer 26 % (55 elever) «ja». Ca. 60 % av de som savner møteplasser i Nesbyen trekker frem at de savner et sted å være/henge sammen med venner. De savner møteplasser kun for ungdom (ungdomshus). De fleste mener at møteplassene må være åpne hver dag og ha lang åpningstid. Andre savner også flere steder å sitte og flere benker, og enkelte savner skatepark/betongpark og flere parkområder.

POSITIVE TING MED FRITIDSAKTIVITETER OG MØTEPLASSER I NESBYEN

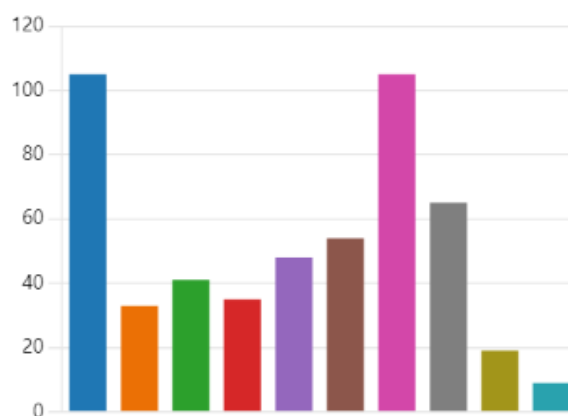
På et åpent spørsmål om hva som er positivt med fritidsaktiviteter og møteplasser i Nesbyen svarer 85 % (181) av alle elevene. De aller fleste trekker fram det å møte venner, få nye venner, samhold og at man er sosial som det alle viktigste og mest positive med å delta på fritidsaktiviteter. I tillegg er det veldig mange som trekker frem at det er et stort og variert utvalg av aktivitetstilbud og at det er morsomt å ha noe å drive med. Noen trekker frem at det er mye å gjøre så lenge man er barn, men når man blir ungdom blir mulighetene og tilbudene færre.

Fokus på nye aktiviteter og møteplasser bør i større grad være for ungdom og i mindre grad for barn.

INFORMASJON OM FRITIDSAKTIVITETER OG TILBUD

Barn og unge ønsker i hovedsak å få informasjon om fritidsaktiviteter og aktivitetstilbud fra skolen og fra foreldre. Informasjon fra venner er også ønskelig. Sosiale medier er ikke like aktuelt å få informasjon fra, og kommunens hjemmeside er det stedet færrest elever ønsker å finne denne informasjonen.

Informasjon fra skolen (ranselpo...	105
Kommunens nettside	33
Instagram	41
Facebook	35
Snapchat	48
TikTok	54
Foreldre	105
Venner	65
Ønsker ingen informasjon	19
Annet	9

Barn og ungdom benytter ikke internett til å oppsøke informasjon om tilbud. Det er mer tilfeldig hva de får informasjon om, som de får høre fra foreldre, venner og skolen.

Det informeres om fritidstilbud gjennom mange ulike kanaler og fra mange ulike aktører, noe som kan virke litt uoversiktlig for den som søker informasjon. Bolystprosjektet BoiNesbyen har derfor laget en

Samlet oversikt over alle fritidstilbud og aktiviteter for barn og unge. Denne finnes både som en flyer i papirutgave (ligger på utvalgte steder i kommunen; bibliotek, idrettshall, Familiens hus m.m.) og på en egen nettside (<https://www.visitnesbyen.no/no/fritid-ung/>) som det er linket til fra kommunens nettside. Denne informasjonen bør deles ut årlig til barn og unge i Nesbyen, via barnehagene og skolene, for å sørge for at alle får informasjon om hva barn og unge kan delta på. I tillegg har bolystprosjektet i Nesbyen gjennomført Frivilligfestival de to siste årene, der lag og foreninger kan vise seg frem for innbyggerne i Nesbyen, med mål om at flere skal finne noe de kan delta på – eller engasjere seg i.

BRUK AV UTLÅNSBUA

På spørsmål om barn og unge bruker utlånsbua til å låne gratis aktivitets- og fritidsutstyr svarer kun 1 % (2 elever) at de benytter tilbudet svært ofte, 13 % (27) benytter tilbudet ofte, 55 % (118) benytter den sjelden, og 31 % benytter den aldri.

Utlånsbua ser ikke ut til å brukes av så mange barn og unge i lokalsamfunnet, men for den enkelte som benytter seg av tilbudet kan den være av stor betydning. Utlånsbua gjør at alle har muligheten til å låne nødvendig utstyr til aktiviteter.

HVA BARN OG UNGE ER STOLT OVER I NESBYEN

På et åpent spørsmål om hva som gjør barn og unge glad og stolt over at de bor akkurat i Nesbyen svarer totalt 86 % (185) av alle som svarte på undersøkelsen. Oversikt over hva elevene trekker frem kan man se i listen under, i prioritert rekkefølge:

1. Venner, snille/bra folk, godt miljø og at «alle kjenner alle»
2. Mange ulike aktiviteter å være med på, spesielt trekkes slalåmbakken, sykkel-løypene, fotball, klubben og Trytetjern frem
3. God skole og bra lærere
4. At Nesbyen er et lite og fint sted som det er lett å komme seg rundt på
5. Nesbyen er Norges varmeste sted
6. Fin natur og fine fjell
7. Medvirkning: at ungdommen blir hørt, at de får være med og bestemme (ref. undersøkelsen)

At 86 % av barn og unge oppgir en eller flere ting ved Nesbyen de glad eller stolt over, viser at de har en positiv identitet knyttet til Nesbyen. Det store bildet er at Nesbyen er et sted mange synes har et godt miljø, en god skole og mange fritidstilbud. Det må vi jobbe for å bevare.

Under er det hentet ut noen direkte sitater fra barn og ungdom om hva som gjør dem stolte og glade av å bo i Nesbyen:

«At Nesbyen er et veldig fint og koselig sted»

«Det er bra og stille på Nesbyen»

«Alle de snille folkene som bor her»

«Vi har varmere rekorden i hele Norge»

«Jeg er stolt over at det er så bra skibakke og sykkelløyper i Nesbyen»

«Jeg har gode venner og det er rett å slett ett lykkelig sted»

«Det er mye ting du kan gjøre og det er en trygg plass»

«Skolen og møteplassene vi har gjør meg stolt av Nesbyen»

«Det gjør meg stolt fordi jeg fikk så mange nye venner som var så gode at man kan ikke være mer takknemlig for det både jenter og gutter»

«Veldig mye, mest folkene og verdier. Men tryetjern, alpintsenderet, skola, idrettslaget NIL, sykkelstiene»

«At jeg kan bo på gård og jeg kan gjøre mye som man ikke har lov til i byen»

«Vi har mange fine folk, ikke like mye alkohol og rus problemer som andre steder i hallingdal, mange bra steder å møte og henge med venner»

«Omstendighetene. Et gjerne rolig miljø, /DRimellom ungdommer. Ville for eksempel ikke villet gå ut i Gol sentrum, det er litt creepy»

«At vi ungdommer får være med å bestemme litt hvordan vi skal ha det, og blir spurt om å være med å lede på fotballskole osv. selv om vi ikke er voksne enda».

FORSLAG TIL TILTAK

Prosjektledelsen foreslår følgende tiltak basert på vurdering av innspill og tilbakemelding fra barn og unge, samt egen vurdering og drøfting av tilbakemeldingene. Det er ønskelig å jobbe videre med følgende, for å gjøre Nesbyen til et enda bedre sted å vokse opp for barn og ungdom:

- Bedre informasjon/andre informasjonskanaler til brukerne.
- Opprettholde frivilligfestivalen.
- Send ut informasjon via barnehager og skoler.
- Opprettholde plasser for ballspill og sykkel-løyper. Utvide tilbudet av aktivitetssteder/plasser/apparater, f.eks. flere apparater i skolegården.
- Fortsette med gratis sesongkort til Natten alpintsender for barn. Dette bør også gjelde for ungdom – her bør man ta kontakt alpintsenderet for å høre om det er aktuelt.
- Utfordre Nesbyen IL til å opprette treningstilbud innen basketball, volleyball og boksing/kickboksing.
- Uformelle møteplasser. Kommunen undersøker om det kan etableres en eller flere uformelle innendørs møteplasser for ungdom.
- Sette ut flere benker i sentrum, f.eks. mellom Kiwi og "stripa", ved pumptracken og i Elveparken.
- Opprettholde Utlånsbua.